REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 70. Brașov, Joi 28 Martie (10 Aprilie). 1902.

Cine a spart solidaritatea?*)

II.

Aceia dintre noi, carĭ dela 1884 au uneltit și uneltesc mereu în contra „Gazetei Transilvaniei“, gânditus'au óre vre-odată serios asupra însemnătățiĭ solidarității române înscrisă pe stégul mareĭ conferențe naționale dela 1881? Datu-și-au eĭ silința a cerceta după mijlócele prin carĭ s'ar puté maĭ cu efect servi causa acesteĭ solidarități, pe care se răzima întrégа activitate a partiduluĭ nostru?

Nicĭ pomenire de așa ceva.

Inaintea matadorilor „grupuluĭ tribunist“ solidaritatea, acésta îmbrățișată de partid, trecea de cea maĭ mare piedică, ce se opunea planurilor lor de-a ajunge a cârmui partidul, nu după capul lor, ci după capul altora, a căror unelte erau.

Sub mantaua programuluĭ național dela 1881 acești ómenĭ urmăriau interese de clică, ce nu se puteau unĭ cu interesele marĭ ale partiduluĭ.

Conferențele nóstre dela 1884, 1887 și 1890 au susținut principiul solidarității naționale, au trebuit înse să facă trista esperiență, că ceĭ din grupul „tribunist“ se supuneau acestuĭ principiu numaĭ de sila împrejurărilor. Eĭ nu numaĭ că nu formau „chiagul“ partiduluĭ, cum s'a susținut nu de mult într'una din foĭ, ci erau elementul disolvant în partid. Dovadă că din pricina lor, de când adecă au intrat și „tribuniștiĭ“ în comitetul central al partiduluĭ, tótă activitatea acestuia a fost paralisată prin intrigele lor. La 1887, când pentru prima óră au fost aleșĭ câțĭ-va dintre eĭ în comitet, s'au acaparat de cestiunea memorandului la coróna și timp de aprópe șése anĭ au ținut comitetul într'o continuă frământare asupra aceste cestiunĭ, pe care nicĭ-odată n'au înțeles'o, așa că nu i-a maĭ fost cu putință comitetuluĭ a-se ocupa de alt-ceva.

Intrigile lor, ce tindeau a sparge comitetul pe tema memorandului ca să pótă ajunge eĭ tarĭ și marĭ, și-au ajuns culmea la 1891. Cu ajutorul luĭ Ioan Slavicĭ, care părăsise deja maĭ de mult postul sĕu dela „Tribuna“ din Sibiiu, — desamăgit de încăpățînarea Ardelenilor, carĭ nu voiau și nu puteau să înțelégă înalta luĭ diplomație — și cu concursul luĭ Brote, Lucaciŭ și Coroianu, carĭ împreună cu alțĭ doi „tribuniștĭ“ formau grupul malcontenților din comitetul dela 1890/1, se puse la cale în unele foĭ dela Bucurescĭ, secondate de „Tribuna“, acea tendențiósă campanie în contra comitetuluĭ partiduluĭ și a președinteluĭ sĕu de atuncĭ, care a fost produs atâta amărăciune între noi.

Scopul aceste campanie era de a face lumea să crédă, că partidul nostru s'a desbinat din pricina memorandului, fiind uniĭ pentru presentarea luĭ — „tribuniștiĭ“ firesce — éră ceilalțĭ vrênd să-o împiedece în tot chipul.

Pe când acésta campanie era în toiul eĭ, patru lunĭ înainte de întrunirea conferențeĭ nóstre naționale dela 1892, „Tribuna“ scriea, că cestiunile de solidaritate, de disciplină de partid ș. a. sunt numaĭ nisce „cestiunĭ secundare“ și nisce „*mĕrunțișurĭ vanitóse*“ și că nu sunt cestiunĭ de „principiĭ politice“ („Tribuna“ nr. 200 din 1891).

In conferența dela 1890 „tribuniștiĭ“ nu putură reuși cu planurile lor din causă, că s'au vĕdut constrînșĭ a respecta principiul solidarității. Acum voiau să se debaraseze de acéstă cătușe supĕrăciósă scriind, „că numaĭ solidaritatea a împiedecat biruința (lor)“, și că „numaĭ din causa solidarității afacerea memoriuluĭ a fost amânată an de an fără de a puté fi complanată“ („Tribuna“ nr. 117 din 1891.)

Vedețĭ așa-dér, despre aceea, că óre Româniĭ să rĕmână strînș unițĭ în lupta lor de apĕrare națională, orĭ nu, matadoriĭ „tribuniștĭ“ nicĭ că 'șĭ băteau capul. Solidarĭ orĭ desbinațĭ, disciplinațĭ orĭ nedisciplinațĭ, tóte aceste erau pentru acești „politicianĭ“, — carĭ au îndrăsnéla a pretinde încă că au fost chiagul partiduluĭ — nisce „lucrurĭ secundare“, nisce „mĕrunțișurĭ vanitóse“.

Lucrul de căpetenie pentru eĭ era de a isbuti să ia cât maĭ curênd causa memorandului în mână, pentru a-o puté esploata și a-o da de mal, cum din nenorocire s'a întêmplat.

*) A se vedé „Gaz. Trans.“ nr. 67 a. c.

Conversiunea. Dieta ungară a desbătut în ședința sa de Lunĭ proiectul de lege al *conversiuneĭ*. Proiectul a fost viu combătut de treĭ oratorĭ aĭ ședințeĭ dovedind, că marĭ interese financiare ale statuluĭ sunt în contra esecutăriĭ uneĭ operațiunĭ financiare, ce póte să păgubéscă țéra cu decĭ de milióne cor.

In dieta ungară s'a cerut erĭ de către Lovászy Marton și Rakovszky ședință secretă. Lovászy în ședința secretă a cerut, pentru înlăturarea diferitelor svonurĭ, să se dea citire convenției făcute cu grupul de bancherĭ relativ la conversiune. Ministrul Lukács se opune. Rakovszky cere de asemenea să se citéscă convențiunea, căcĭ altminterĭ se va crede, că este adevĕrat svonul, cum-că guvernul a primit la acéstă afacere maĭ multe milióne pentru scopurĭ electorale. Szell respinge acéstă acusație și se opune a-se da citire convențiuneĭ. Au maĭ vorbit în ședința secretă Beöthy și Babó, după care s'a deschis éră-și ședința publică, în care ministrul de finance Lukacs László a presentat un proiect de indemnitate pe o lună.

Episcopatul croat și afacerea San-Girolamo. Din *Agram* se anunță: Foile oposiționale clericale publică *protestul* episcopatuluĭ croat în afacerea institutuluĭ *San-Girolamo* din Roma, protest, pe care archiepiscopul *Stadler* l'a cetit și l'a predat Papeĭ. Protestul accentuéză amărăciunea poporuluĭ croat, care *e preocupat acum de gândul, a-se despărțĭ de Roma.* Să nu permită Papa, ca numirea proclamată deja: „*pro croatico gente*“, să fie retrasă și schimbată. Muntenegrul n'are nicĭ un drept la acest institut. Protestul cuprinde imputărĭ în contra diplomațieĭ monarchieĭ și în contra Ungarieĭ și amenință că nicĭ un preot croat nu va întra ca intern în institut, chiar décă l'ar trimite acolo episcopul sĕu.

Situația în Austria. Din Viena se anunță, că situația parlamentară austriacă nu inspiră nicĭ o speranță de bine. Președințiĭ cluburilor germane au avut alaltăerĭ o conferență, în care singuraticiĭ membriĭ au expus impresiile, ce le-a făcut asupra alegĕtorilor ultima votare (în afacerea gimnasiuluĭ din Cilli) în „Reichsrath“.

După conferență partidul poporal german a ținut o ședință, în care s'a făcut propunerea, ca partidul să desfășure *cea maĭ vioă oposiție* față de guvern. Propunerea a fost primită cu modificarea, că partidul poporal german va rĕmâné în oposiție cât timp guvernul nu va da garanțiĭ, că actualul sistem antigerman se va schimba.

Tractările din Africa-de-Sud. „*Daily Telegraph*“ primesce scirea, că *Schalk-Burger* ar fi gata să încheie pacea recunoscênd supremația engleză, dér pretindênd în același timp o largă autonomie internă. — „*Daily Mail*“ înse afirmă, că *Steyn* și *Dewett* nu primesc condițiile puse de Englesĭ și țin cu tărie la garantarea

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

Islamul în Europa.

Ceea-ce se petrece și încă și mai mult ceea-ce se plămădesce în Constantinopol, revolta latentă din Macedonia, marile convulsiunĭ, ale căror începuturĭ le vedem, tóte acestea împrumută un interes palpitant straniuluĭ articol pe care *Scheikh Abdul Hagk* din Bagdad îl publică în „*Revue*“ (vechea Revue des Revues) dela 1 Martie.

Ĕtă pasagele esențiale din acest manifest al unuĭ fanatic dublat de un spirit estra-ordinar de pĕtrundĕtor:

Popóre creștine!

A sosit timpul de a ne înțelege. Ura Islamuluĭ contra Europeĭ este implacabilă. După secole de sforțărĭ, pentru a aduce între noi o reconciliațiune, singurul resultat al timpuluĭ nostru este, că noi vĕ detestăm maĭ mult, decât în orĭ-care epocă a istorieĭ nóstre.

Acea civilisațiune și acele minunĭ ale progresuluĭ, carĭ v'au facut atât de bogațĭ și puternicĭ, să scițĭ bine, că noi le urîm și le respingem din tótă forța sufletuluĭ nostru.

Cuĭ se póte atribui acéstă stranie aversiune?

Preoțiĭ voștri și școlariĭ voștri vor rĕspunde:

Islamuluĭ.

Nimic maĭ adevĕrat.

— Da, religiunea musulmană este adĭ în ostilitate deschisă cu întrega lume de progres a vóstră.

Dér esplicați-ne, ve rugăm, de unde vine, că cu acéstă religiune noi am putut cerceta și studia tóte filosofiile grecescĭ, persane, indiane; că cu acéstă religiune noi am cultivat înaintea vóstră tóte branșele cunoscințelor omenescĭ; că cu acéstă religiune noi am putut forma caractere atât de nobile, cugetătorĭ atât de profundĭ, ca orĭ-care apostol din lumea vóstra creștină și că, adĭ, noi respingem cu oróre nu numaĭ doctrinele vóstre religióse, dér tóte sciințele vóstre, tóte artele vóstre și tot ce ne vine din Europa creștină.

Principiul, care a săpat acéstă prăpastie între noi, voi nu l'ațĭ esaminat nicĭ odată, nicĭ-odată nu l'ațĭ definit într'un chip precis și totușĭ aicĭ este punctul esențial al întregeĭ cestiunĭ.

* * *

Ceea-ce sciința europénă a întrelăsat a vĕ esplica, eu, umilul Scheikh Abdul Hagk, membrul sfinteĭ ligĭ panislamice, vin eu misiunea specială de a vĕ espune în tótă lumina sa.

Pentru a ajunge să mĕ înțelegețĭ, sunteți invitațĭ înainte de tóte a abandona, cel puțin pentru un moment, ideile vóstre convenționale asupra aceste religiunĭ, pe care voi o numițĭ atât de fals „mahometană“ și apoi a veni cu mine până la originea, la filosofia aceste concepțiunĭ universale, pe care noi o numim „Islamul“.

Notațĭ bine acest punct important, că aicĭ nu e vorba de Islamul din cutare epocă nicĭ de cutare texte, pe carĭ voi le studiațĭ în vechile vóstre bibliotecĭ, ci de acel Islam real, practic, viu, cum a fost format în epocele umanitățiĭ și cum adĭ domnesce în inimile tuturor popórelor nóstre musulmane.

Acum ajungem la un alt punct nu maĭ puțin important pentru voi, acesta este, că repulsiunea nóstră pentru orĭ-ce cult anti-musulman câștigă o violență escepțională față cu Europa creștină.

Ceilalțĭ infidelĭ arareorĭ au fost agresorii noștri. Inse creștiniĭ s'au arătat în tóte timpurile dușmaniĭ noștri ceĭ maĭ înverșunațĭ.

Noi n'am uitat cruciadele vóstre. Ele se perpetuă sub forme de o sută de orĭ maĭ execrabile.

Noi v'am combătut și umilit prin tóte mijlócele vóstre; voi ațĭ făcut să se retragă hotarele Islamuluĭ în tóte punctele globuluĭ; și celea ce ne-aŭ maĭ rĕmas, voi nu încetațĭ de a-le desorganisa prin diplomațiĭ și misionariĭ voștri.

Planul vostru este stabilit, voi urmărițĭ pe față, în mod sistematic, ruina Islamuluĭ.

Pentru a ve scusa, voi ne reproșațĭ, că suntem rebelĭ față cu civilisația vóstră Da, rebelĭ! și rebelĭ până la mórte! Inse numaĭ voi singurĭ sunteți causa.

Acusațiunea acésta ne pune în mirare; ea este înse întemeiată pe un eveniment considerabil, despre care voi nicĭ ideie n'avețĭ, fiind-că s'a petrecut în sufletul însușĭ al Islamuluĭ.

Ascultațĭ, cugetătorĭ europenĭ! Faptul merită tótă atențiunea vóstră!

independenței. — Tot acésta au hotărît'o și conducĕtorii burĭ în ultima lor conferență ținută la Bruxella, mai ales după-ce situația pentru Englesĭ a început sĕ devină érășĭ nefavorabilă și *Botha* înaintéză deja în contra Durbanului.

Studenții românĭ la Roma.

(Dela congresul studențesc.)

Ca întregire la cele ce le-am publicat erĭ despre congresul studențesc din Roma, mai dăm următórele scirĭ:

Sâmbătă a fost *ultima ședință ordinară a congresului*. S'a discutat despre participarea studenților italienĭ la congresul din Budapesta. Discuția a fost furtunósă. S'a admis în acéstă privință de *a-se respecta disposițiunile consacrate în congresele dela Turin și Paris.*

In ceea-ce privesce secțiunile, s'a admis *principiul de naționalitate.*

Duminecă diminéța la 11 óre, în sala curiaților, la Capitoliu, a fost mare recepțiune pentru predarea *stégului de onóre românesc*, studenților italienĭ.

Solemnitatea a fost presidată de ministrul instrucțiunii publice, *Nasi*, și de prințul *Colonna*, primarul Romei.

Afluența de lume era mare. Intrarea studenților românĭ a fost salutată cu lungĭ aplause.

Studentul român *Iliescu* a ținut în italienesce un discurs, care a fost mult aplaudat. Au vorbit apoi studenții românĭ *Vișoiu*, *Xeni*, *Orănescu* și *Capeleanu*.

Vice-președintele *Persico* a mulțumit, apoi ministrul *Nasi* a ținut un lung discurs, făcênd o afectuósă mențiune despre studenții românĭ. Profesorul universitar de *Gubernatis* a rostit în urmă *pentru Românĭ* cuvinte calde, carĭ au fost acoperite de ovațiunĭ. La óra 1 s'a ridicat sedința.

Membrii comitetului și delegații românĭ au fost poftițĭ la un banchet oferit de primărie.

La órele 5, delegația studenților românĭ a fost primită în audiență de ministrul *Bacceli*, care a cetit un discurs fórte măgulitor la adresa Românilor. Acest discurs a fost dat spre a fi copiat și împărțit membrilor secțiunei române a congresului. Mâne vom publica discursul.

*

Tinerimea română din Cernăuțĭ a trimis următórea depeșă de felicitare congresului:

„Salutăm fraternisarea representanților națiunilor surorĭ; dorim victoria ideii latine. Vivat Italia! *Tinerimea română din Bucovina.*“

Comitetul studenților macedo-românĭ din Bucurescĭ a salutat congresul cu următórea depeșă:

„Studenții macedo-românĭ salută pe congresiștĭ și sunt cu gândul și inima la înțeleptele lor decisiunĭ. Dorim înfrățirea tuturor fiilor gloriósei Rome. Trăéscă Italia! Trăéscă frații noștri studențĭ italienĭ!“

Procesul lui Novacoviciŭ.

Clușiŭ, 8 Aprilie 1902.

Astădĭ s'a judecat la curtea cu jurați de aicĭ procesul pentru agitație contra studentului în drept Gheorghe Novacoviciŭ, în etate de 22 de anĭ.

D-l Novacoviciŭ a scris în numĕrul dela 9 Decemvrie 1899 al „Tribunei“ un articol întitulat „Apel la tinerime“, în care îndémnă tinerimea română sĕ protesteze în potriva insultării memoriei lui Iancu de către procurorul, contele Lazar Miklós.

Procurorul l'a dat pe Novacoviciŭ în judecată pe motiv, că în numitul articol s'ar cuprinde o îndemnare la nesupunere față cu ordinul ministerial, care interdicea colecta pentru monumentul lui Iancu, și ațițare contra Ungurilor (art. 172 al. a) și b) c. p.).

Novacoviciŭ, deși scie bine unguresce, a declarat, că vré sĕ useze de dispozițiile art. 44 de lege dela 1868, care îi permite întrebuințarea limbei materne. La întrebarea, décă recusă pe vr'unul dintre jurațĭ Novacoviciŭ a rĕspuns, că ar puté sĕ-i recuse pe toțĭ, deóre-ce nu înțeleg limba românéscă, în privința acésta însĕ lasă pe apĕrătorul sĕu sĕ ia mĕsurile necesare.

Intrebat de președinte, décă a scris el articolul, Novacoviciŭ rĕspunde: Da.

— Te simțĭ culpabil?

— Nicĭ-odată.

— Vréi sĕ producĭ ceva spre apĕrare?

— Mĕ voiŭ apĕra în cursul desbaterii procesului.

— Pe ce îțĭ întemeiezĭ nevinovăția, décă recunoscĭ, că d-ta ai scris?

— Contele Lazar Miklós, procuror, la procesul, ce s'a judecat la 30 Noemvrie și 1 Decemvre 1899 la tribunalul din Alba-Iulia a insultat memoria unui mort, memoria lui *Avram Iancu*, pe care poporul român o veneréză. Ca student la universitatea din Clușiŭ mi-am ținut de datorie a îndemna tinerimea română sĕ protesteze.

Profesorul univ. Dr. Lukacs, luând cuvêntul de pe băncile juraților spune, că dênsul a fost însărcinat a ancheta contra lui Novacoviciŭ, și că resultatul anchetei a fost eliminarea lui dela universitate.

Deóre-ce însĕ nicĭ acusatul, nicĭ tribunalul nu-l recusă, profesorul Lukács rĕmâne între jurațĭ.

Un alt jurat luând cuvêntul relevéză, că Novacoviciŭ șéde la masa apĕrătorului și nu pe banca acusaților.

Președintele replică, că acésta se ține de sfera lui de supraveghiare și că legea numai atâta preciséză, ca acusatul sĕ stea față în față cu jurații.

La cetirea articolului în traducere unguréscă, apĕrătorul Dr. Cassiu *Maniu* face observarea, că traducerea nu e corectă.

Interpretul *Lehmann* declară, că a făcut traducerea după cele mai bune ale sale cunoscințe.

Apĕrătorul anunță recurs în cassație.

Se constată, că Novacoviciŭ a mai fost condamnat la Deva, pentru agitație, la 10 dile arest.

Tribunalul stabilesce întrebările de pus juraților.

Procurorul Dr. *Csipkés* în rechisitorul sĕu vorbesce despre libertatea de pressă, de care acusatul ar fi abusat, despre idea națională, născută în secolul trecut și care în țĕrile monoglote a fost salutară, ér în țĕrile poliglote a contribuit la perturbarea bunelor raporturĭ între diferitele națiunĭ. Vorbesce mai departe despre colecta pentru monumentul lui Iancu și susține, că acusatul este culpabil de agitațiune contra „națiunei“ prin faptul, că a îndemnat naționalitatea română la nesupunere și la ură contra „națiunei“. Este idee sublimă a conduce tinerimea, dér acela, care vré sĕ o conducă, trebue sĕ aibă consciința, că tinerimea este a „națiunei“ și că nu e permis a o conduce pe căi rĕtăcite. Cere verdict afirmativ.

Acusatul luând cuvêntul declară, că va vorbi numai despre partea morală a cestiunei, lăsând partea juridică apĕrătorului sĕu. N'a ațițat contra națiunei maghiare, ci numai în contra șovinismului. S'a născut Român și Român vré sĕ trăiéscă și sĕ móră, ér ca atare trebuia sĕ sară în apĕrarea idealului insultat al tinerimei române. Contele Lazar Miklos a batjocurit memoria lui Iancu, care a fost credincios națiunei, religiunei și dinastiei. Spune, că ministrul a revocat ordinul, prin care interdicea colecta, prin urmare el nu póte fi calificat de călcător de lege séu ordinațiune. Declară, că vré sĕ se facă vrednic cât de puțin măcar prin jertfa, ce o aduce, de memoria lui Iancu.

Dr. Cassiu *Maniu* a pronunțat o pledoarie frumósă, despre care chiar și diarul „M. P.“ în ediția din astă séră dice, că „a fost o pledoarie frumósă la nivel și basată pe argumentațiunĭ sciințifice“.

După replica procurorului, curtea aduce verdict *negativ*, în urma căruia *Novacoviciŭ fù achitat.*

Brașov, 26 Martie v.

Fantele din Brașov al „Trib. Pop.“, N. Bogdan, nu se astîmpĕră. El continuă a infesta publicul din Arad scriind în numita fóie corespondențe de câte trei cotĭ despre o consultare intimă din Brașov, fără a ține sémă, că unui om, care se respectă pe sine și societatea din care face parte, nu-i este permis a vorbi în public despre cele ce se petrec în ast-fel de consultărĭ. Cu atât mai puțin póte fi permis cui-va de a scrie lucrurĭ neesacte și neadevĕrate și a-le scrie cu tendențe dușmănóse personale.

Intru cât privesce strania purtare a d-lui N. Bogdan, — asupra acesteia vor avé sĕ se pronunțe toțĭ aceia, pe carĭ îi privesce. Acésta e clar. Tot așa de clar și învederat e, că președintele clubului nostru nu se póte demite în discuțiune publică cu d. N. Bogdan asupra unor lucrurĭ de caracter confidențial, pe carĭ acesta le acață de limba clopotului și încă în mod tendențios, și că d-sa își cunósce datoriile sale și scie cui are sĕ dea sémă despre faptele sale. Nicĭ n'ar avé vr'un scop o ast-fel de discuțiune, fiind-că d. N. Bogdan, vorbind tot numai de persóna sa și trăind în închipuirea, că tóte s'au învîrtit și se învîrtesc adĭ aicĭ în Brașov numai în jurul sĕu, desfășură o fantasie prodigiósă în a înșira câte verdĭ și uscate despre întrevenirile séu mai bine dis infestările și amenințările sale nesărate.

Cu d. N. Bogdan însĕ are a-se răfuì de-ocamdată — Redacțiunea fóiei nóstre, despre care acest domn afirmă în scrisórea sa din nr. dela 5 Aprilie n. al „Trib. Pop.“ nicĭ mai mult, nicĭ mai puțin, decât că *„întortochéză lucrurile cu reutate și cinism“*.

Nu scim ce sĕ mai dicem despre acésta purtare a unui profesor român de școlă reală. A susține ce susține dênsul despre noi și într'un moment când din replica sa reiese în mod neîndoios, că a fost prins cu neadevĕrurĭ — este cam multicel!

De geaba se sforțéză d. Bogdan a dovedi că n'a avut nicĭ în clin, nicĭ în mânecă cu tendențiósa campanie a „Trib. Poporului“ contra propietarului fóiei nóstre. Ce nevoie ar fi și avut dênsul sĕ se provóce la o notiță infectă a fóiei din Arad, făcută contra proprietarului „Gazetei“, ce nevoie a avut sĕ născocéscă cel mai sfruntat neadevĕr, că ar fi fost *insultat* la noi în Redacție de către proprietarul „Gazetei“, și a scrie următórea bazaconie: „cu tótă *insulta, ce mi-a adresat* (sic!) d-l Dr., totușĭ n'am eșit din reservă și n'am voit sĕ aduc lucrul acesta în publicitate,*) dér vĕdênd că cestiunea acésta preocupă și pe alții (?) și că *vi-s'a și scris deja* (adecă „Trib. Poporului“) *în acésta afacere*, m'am vĕdut *silit* (!) pentru evitarea orĭ cărei *mistificărĭ* (!) — sĕ dau acéstă *deslușire*“ (!!) („Trib. Pop.“ dela 22 Martie).

Ne-am rămășĭ o sută contra unu, că tot d. N. Bogdan a scris în acéstă afacere „Trib. Pop.“, pentru-ca sĕ i-se dea ocasiune de a eși cu atacul de mult pregătit, vedĭ Dómne, „pentru a evita orĭ și care mistificare“.

Cine i-a cerut deslușirile? Ce nevoie a fost de ele, décă nu s'a tractat de a lovi în Dr. M. și de a scóte pe N. Bogdan în relief?

Și cum stă cu *insulta*, ce a afirmat, că i-s'a făcut în Redacția nóstră? De ce nu desminte ceea-ce am afirmat noi, că

*) Acésta o spune după ce însușĭ se laudă, că timp de aprópe două lunĭ, unde numai a întêlnit pe d. Dr. M. l'a infestat cu amenințarea, că „va face us de lucrul acesta în publicitate.“
— Red.

Voi nu putețĭ ignora debutul Islamului pe cariera progresului. In timp ce întregul vostru creștinism, cufundat în întunerecul evului mediu, se sbătea într'o hîdósă barbarie, ce făcea Islamul nostru?

De abia constituit prin geniul reformator al marilor noștri Alemale, el deschise pentru prima óră în Asia *porțile studiului și ale liberei cercetărĭ.* In timp ce universitățile nóstre, focare de luminĭ nouĕ, pe de-o parte vĕ aduceau filosofia grécă, ér pe de alta sprijineau cercetările sciențifice, după espresiunea nóstră consacrată *pănă în China*, creștinismul vostru — nu religiunea lui Christos — dér acea incualificabilă teocrație a bisericilor vóstre, care distrusese fără milă marea civilisațiune greco-latină, vĕdêndu-se la rêndul sĕu amenințată de către redeșteptarea rațiunei universale, făcea o dibace evoluțiune și reclama cu îndrăsnélă tot meritul acestei civilisațiunĭ născânde, pe care o persecutase atât de mult...

Nicĭ o distincțiune în statul nostru social, nicĭ civil, nicĭ politic, nicĭ temporal, nicĭ spiritual, nicĭ laic, nicĭ militar; totul este religiune, totul este *musulman*, și nimic, decât musulman.

Tóte actele nóstre, tóte aspirațiunile nóstre, studiile, comerciul, familia, călătoriile, rĕsboiul séu pacea se resumă într'un singur ideal: a servi pe stăpânul absolut al Universului și a merita prin acésta fericirea eternă.

Pentru noi, în lume nu esistă decât *credincioșĭ* și *necredincioșĭ*, dragoste, caritate, fraternitate credincioșilor; dispreț, desgust, ură și rĕsboiŭ necredincioșilor...

Noi găsim printre voi ceilalțĭ, Europenĭ, ómenĭ fórte savanțĭ, observatorĭ câte odată fórte profundĭ. Insĕ este în afară de orĭ ce îndoială, că n'ațĭ parvenit încă, a ne cunósce. Diplomații voștri cei mai abili, spiritele vóstre cele mai pĕtrundĕtóre sfîrșesc totd'auna prin a se mărturisi învinșĭ față cu impenetrabilitatea caracterului nostru.

Care este așa dér misterul naturei nóstre?

Pentru noi, esplicația este simplă, din nenorocire însĕ pentru voi ar fi atât de grea de înțeles, că nimenĭ din noi n'a îndrăsnit până acum a vi-o da într'un chip franc și precis.

Și, credeți-mĕ, că vin cu un sentiment de profundă întristare sĕ împlinesc adĭ o datorie, a cărei importanță o vețĭ aprecia mai târdiu.

Aflațĭ decĭ, observatorĭ europenĭ, că un creștin de o posiție, nu importă care, prin singur faptul, că este creștin, în ochii noștri trece de un orb lipsit de orĭ ce demnitate omenéscă. Raționamentul nostru față cu dênsul este pe cât de simplu, pe atât de definitiv, noi dicem:

Omul, a cărui judecată este destul de pervertită, pentru a nega evidența unuĭ D-deu unic și de a se apuca sĕ fabrice Dumnedei de diferite specii, nu póte sĕ fie, decât espresiunea cea mai ignobilă a abrutisării omenescĭ, a-ĭ vorbi acestuia ar fi o umilire a rațiunei nóstre și o ofensă față cu grandórea stăpânului universului.

Cu acest sentiment încrustat în sufletul nostru, noi nicĭ o dată nu întrăm în discuțiune seriósă cu un creștin, orĭ cine ar fi el; și când noi suntem redușĭ a-ĭ adresa un cuvênt, acésta se întîmplă în totd'auna cu un fel de disgust și cu un fond de dispreț, pe care nu rĕușim, aprópe nicĭ odată, de a-l reprima complet, nicĭ chiar atuncĭ, când vorbim cu personalitățile cele mai înalte ale vóstre...

Diplomații voștri ne strigă în fie care moment: De ce sĕ vĕ preocupațĭ de preoții noștri? Noi n'avem a face cu religiunea, civilisațiunea nóstră este neutră, primiți-o fără neîncredere.

Sĕ dea D-deŭ sĕ fie așa!

Din nenorocire, în tótă istoria vóstră, noi găsim biserica vóstră totd'auna și pretutindenea legată de diplomația vóstră.

Preocupațiunile vóstre constante au fost pretutindenea pentru comunitățile creștine, nicĭ odată un cuvênt în favorul fraților noștri musulmanĭ, nu esistă un singur act al politicei vóstre, care sĕ nu sfîrșéscă prin a atenta la credințele nóstre religióse.

Și chiar adĭ nu audim din tóte părțile pe miniștrii voștrĭ liberĭ-cugetătorĭ, publicând cu mândrie, că misionarii voștri sunt primii pionirĭ ai cuceririlor vóstre?

Nu, iubițĭ diplomați, noi am plătit fórte scump încrederea nóstră naivă, pentru a mai ignora, că civilisațiunea vóstră, solidarisată cu bisericele vóstre, nu vré și nu póte sĕ vré, decât destrucțiunea Islamului.

(Va urma.)

tocmai contrarul s'a întêmplat, că d-nul Bogdan s'a purtat necuviincios?

D-sa scie prea bine, că aicî sunt la mijloc trei martorî, ómenî de cinste, față cu carî nu se pot susține neadevêrurî.

Dovada cea mai gravă, că d. N. Bogdan a procedat cu rea credință, este următorul fapt: In prima lui scrisóre către „Trib. Pop." declară însușî, că venind în 17 Martie la Redacția nóstră a rugat pe proprietarul diarului nostru, ca „neamânat se convóce comisia, la din contră sĕ nu-l prindă mirarea, décă va face us în jurnalistică de lucrul acesta". In a doua scrisóre a sa (către „T. P.") afirmă, că i-s'a spus, că va fi convocat „póte pe Duminecă"....

Ei bine, ce ar fi trebuit sĕ urmeze din aceste mărturisirî ale d-lui N. B.? De sigur, că nu aceea, ca el deja a doua di diminéța sĕ aducă lucrul în publicitate, scriind „Trib. Pop." ce i-a scris.

Și déca totușî a făcut'o, cum trebue sĕ califice orî-ce om cinstit acésta procedere? Nu face ea impresiunea, că și „mistificarea" și „deslușirea" erau deja pregătite mai înaiute de a veni d. N. B. la Redacția nóstră; și că temêndu-se nu cumva totușî sĕ fie convocat, se grăbi omul a profita de ocasie spre a face pe placul celor dela fóia din Arad?

Ceea-ce mai caracteriséza purtarea d-lui N. B. este tonul fără mĕsură îngâmfat ce rĕsuflă din fie-care rênd al lungilor sale povestirî. El se crede degageat de orî-ce considerațiunî, de orî-ce obligămênt de a-se conforma disciplinei de partid. Lucru trist pentru un profesor, care ar trebui sĕ aibă idee despre ce va sĕ dică disciplină.

De ar sci cumpăni mai bine ce-i póte fi permis și ce nu, nu s'ar face ridicol imputând „Gazetei", că s'ar amesteca unde nu-i fierbe óla.

Audițî acolo, organul nostru din Brașov sĕ nu cuteze a-șî da părerea despre insanitățile d-lui N. Bogdan!

In fine încă o vorbă. N. B. mai întrébă, că déca afacerea alegerei pretinsei comisiunî, cum dice „Gazeta", n'a fost pusă la ordinea dilei, „pentru-ce (președintele) a lăsat sĕ se discute asupra ei"?

Noi avem firma convingere, că déca președintele ar fi bănuit numai, că vr'unul dintre cei de față la consultare va face ce a făcut d. N. Bogdan, atuncî fără îndoială ar fi ridicat ședința imediat.

SCIRILE DILEI.

— 27 Martie v.

Despărțĕmântul Lugoșiu al „Asociațiunei" șî-a ținut adunarea generală constituantă în 7 Aprilie în sala casinei române din Lugoșiu. Adunarea a fost deschisă prin vice-președintele Dr. Iacob Maior. D-l Dr. V. Branisce îșî desvóltă apoi conferența sa despre V. V. Delamarina. A fost ascultat cu viu interes. Espirând mandatul vechiului comitet, s'a procedat la alegerea noului comitet, aleși fiind: director Cor. Brediceanu, membrii: I. Boroș, Dr. George Popovicî, Seb. Olariu, Dr. I. Maior și Dr. V. Branisce.

Representanța comunității de avere. După cum cetim în „Fóia Diecesană", Joi la 3 Aprilie a. c. șî-a ținut adunarea sa ordinară de primăvară representanța comunității de avere din Caransebeș. Din darea de sémă scótem la ivélă disposiția comitetului, ca spre a ajutora pe împăduriții lipsițî de pămênt, sĕ se facă un memorand către ministrul de agricultură, care sĕ permită a-se da ómenilor parcele bune pentru economia rurală din pădurile comunității; s'au luat apoi disposiții pentru înființarea unui fond de pensiune în favorul amploiaților dela comunitate, — statutele acestui fond vor fi presentate proximei adunărî generale. Socoțile s'au aflat în deplină ordine. Venitele fondului pădurilor aste de 264321 cor. 81 banî. Spesele au fost de 363781 cor. 11 banî. Venitele fondului caselor au fost 5790 cor. 22 banî, ér spesele 9838 cor. 02 banî. Se arată cu finea anului 1901 după îndestulirea împăduriților cu recerințele lor la pășunea de munte și de pădure, la jir, la lemne de clădit și de construcție pe lângă taxe moderate, apoi prin lemne gratuite de ars în valóre de circa 80.000 cor. la an, în fine afară de daunele silvanale (esclusiv competințelor arĕtătorilor) în suma de 199012 cor. 07 banî și de pădurî, munțî și poenî valorate cu 33,174.374 cor. 40 banî o avere de 656603 cor. 43 banî, prin urmare față de anul 1900 o crescere a averei cu 54178 cor. 58 banî, ér fondul gimnasial, format de comunitatea de avere representă suma de 91057 cor. 57 banî. Mai departe s'au descris pedepse silvanale neincasabile în suma de 6402 cor. 76 banî și datorii după poenî și ocupațiunî arendate în suma de 347 cor. 06 banî.

S'a decis, ca pentru copii de-ai împăduriților, sĕ se dea după împrejurărî stipendii pentru școla industrială din Timișóra și sĕ se facă două clase alpine, una pe muntele Cunt și alta pe Dragomir. S'au votat apoi mai multe escontentărî și ajutóre personalului silvic.

Camera magnaților a ținut erî ședință. Președintele conte Albin *Csaky* a parentat pe Tisza, Banhidy și episcopul Goldiș.

Crisă la Teatrul național din Budapesta. *Pázmandy* Dénes publică în „M—g" un articol, în care se ocupă cu situațiunea Teatrului național maghiar din Budapesta. El dice, că atât Opera, cât și Teatrul se află înaintea unui bancrut moral, ér bancrutul material a urmat deja de mult. Pazmandy dice apoi: „Statul maghiar dă sume oribile pentru două teatre.... Pe întreg rotogolul pămêntului nu este țéră, care sĕ jertféscă anual 1 milion coróne pentru acoperirea deficitului a două teatre.... De 20 de anî se face risipa acésta enormă și situațiunea nu se amelioréză. De 20 de anî Opera nóstră n'a dat un singur cântăreț de sémă, n'a produs nicî o lucrare originală, care sĕ stea la nivel european. Am esperimentat numai, am dobêndit resultate numai de acelea, carî și fără cheltuelî ar fi eșit la suprafață. Nu s'a ridicat nicî Teatrul Național. Literatura nóstră dramatică a regresat. Ce dovedesc tóte acestea? Vecînicul adevĕr, că capabilitatea nu poțî s'o cumperî cu banî".... Asta-i părerea lui Pazmandy despre teatrul maghiar.

Starea escepțională din Triest ridicată. Prin un ordin al consiliului de miniștri starea escepțională și dreptul marțial din Triest au fost ridicate.

Scrierile inedite ale lui M. Eminescu. Diarele române aduc scirea, că în editura institutului de arte grafice „Minerva" din Bucurescî va apare o ediție completă a operelor lui M. Eminescu. Volumul prim va cuprinde numai literatură populară. Celelalte volume vor cuprinde poesiile inedite, variantele, fragmentele dramatice și puțină prosă inedită. Din tóte aceste va resulta caracterul național al lui Eminescu. Intre poesiile inedite sunt vre-o câte-va, în carî se arată sórtea Românilor din Transilvania, Basarabia, Maremureș și Crișana.

Clubul oficerilor în reservă din România a votat dece mii lei pentru o statuetă de bronz masiv, representând pe Regele Carol călare pe câmpul de rĕsboiŭ. Acéstă statuetă va fi oferită de oficerii în reservă Regelui cu ocasiunea aniversării independenței României.

O carte de valóre.

(Vechile episcopii românescî a Vadului, Geoagiului, Silvașului și Bĕlgradului, de Dr. *Augustin Bunea*, canonic metropolitan, Blașiŭ 1902. Tipografia Seminarului archidiecesan).

Abia a trecut anul, de când a apărut la Blașiŭ din condeiul eruditului canonic, Dr. Bunea, istoria episcopului Ioan Inocențiu Klein, în care se oglindéză luptele și suferințele unui martir erou și într'însul sórta poporului nostru, suferințele neamului românesc în secolul XVIII,—și étă că după cartea apreciată cu atâta căldură de ómenii competențî atât de aicî, cât și de dincolo de Carpațî, chiar și de Academia Română, ni-se anunță apariția unei alte opere: istoria episcopului Petru Paul Aron (1754—1764), pe care învĕțatul canonic o va scóte de sub tipar încă în cursul anului acestuia.

In istoria episcopului Petru Paul Aron, autorul consacrase un capitol mănăstirii românescî din Alba-Iulia, pe care acest zelos episcop a restaurat'o și înzestrat'o. Deóre-ce însĕ mănăstirea de Alba-Iulia stă în legătură cu o altă mănăstire de mai 'nainte, întemeiată de Mihaiŭ-Vodă-Viteazul (1595—1599), autorul în cercetările sale s'a întins și asupra istoriei operei de pietate a Voevodului român. In acest chip capitolul devenind prea mare, d-l canonic l'a scos într'un volum separat, careórtă titlul de mai sus.

Rĕzimat pe documentele descoperite în timpul din urmă de d-l profesor N. Iorga, pe alte documente din archiva statului din Budapesta și publicate acum pentru prima-óră de d-l canonic, érășî pe altele, carî — deși publicate — până acum n'au fost utilisate, autorul ne presentă, în lumina istoriografului consciințios și măestru, istoria bisericei românescî din secolul XV și până în secolul XVII, care până în timpul de față parte era acoperită în întuneric, parte ne era presentată într'o lumină defectuósă.

Unora din noi póte ne va veni greu a-ne despărți de părerile, pe carî ni-le apropiaserăm în școlă și prin lectura operelor istorice greșite, însĕ în fața documentelor isbitóre aduse de d-l canonic, va trebui sĕ renunțăm la ceea-ce până acuma se mărturisia ca adevĕr.

Căcî prin documentele citate pentru prima-óră de P. Maior în istoria bisericei Românilor, nu numai că nu reiese esistența unei mitropolii românescî în Alba-Iulia, séu în alt loc în Transilvania înainte de 1599, dér reiese tocmai contrarul. A trebuit sĕ se consolideze mai întâiŭ statele române, Muntenia și Moldova, cu o ierarchie proprie, pentru-ca sub înrîurința și cu sprijinul lor, sĕ se pótă înființa episcopii românescî stabile în țĕrile corónei ungare.

Intre aceste episcopii se numĕră episcopia dela Vad, pe valea Someșului nu departe de Deșiŭ, alta în Geoagiul-de-sus, pe valea Mureșului, nu departe de Alba-Iulia, alta la Silvaș, în mănăstirea Prislopului și, în fine, o episcopie la Bĕlgrad, înființată de Mihaiŭ-Vodă-Viteazul, cu permisiunea principelui catolic Sigismund Batori, și unde cel din urmă episcop dela Silvaș, Ioan de Prislop, s'a mutat cu reședința la 1599.

In diferite capitole și basat pe documente se trateză istoria fie-cărei episcopii, în alt capitol se zugrăvesce, cum valurile reformațiunei au nimicit episcopia Vadului, au supus episcopia Geoagiului și cum Românii au avut mai mulțî episcopî calvinî din neamul lor, cărora le erau supuse bisericele românescî. Interesant este și tabloul desolațiunei în care se găsia biserica românéscă în secolul XVII.

Tóte diarele mai de sémă, atât dela noi, cât și din România, au recenseat cu bunăvoință cartea d-lui Dr. Bunea și au lăudat calitățile eminente de istoriograf ale d-lui canonic. Noi relevăm cu acéstă ocasiune și frumseța limbei.

Opera cuprinde 152 paginî și se află de vîndare la autor, cu prețul de 2 cor. 50 banî.

Literatură.

„Cuvêntări bisericescî de Massillon" traduse din originalul frances de *Ioan Gent* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare.—Deja la 1898 apăruse în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus, care cuprinde 17 predicî de ale vestitului orator ecclesiastic frances. Predicile sunt împărțite de traducĕtor după *anul bisericesc rĕsăriten*, și fie care este pusă la acea Duminecă séu sĕrbătóre, cu a cărei evanghelie se potrivesce predica.—Un volum elegant de peste 400 paginî în 8° cu portretul lui Massilon. Traducerea se distinge printr'un limbagiŭ ales. *Prețul 5 corone* (6 Lei 50) plus 30 banî porto. Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureșianu*, *Brașov.*

Mulțămită publică.

Subscrisul birou al Reuniunei femeilor române din loc, îșî împlinesce plăcuta datorie, de-a esprima adênc simțita mulțămită Onor. institut de credit și economii „Albina" din Sibiiu pentru ajutorul votat de Onor. adunare generală ordinară în ședința din 22 Martie a. c. pentru Internatul-Orfelinat susținut de Reuniune.

Brașov, 27 Martie v. 1902.

Agnes Dușoiu, președintă. *Lazar Nastasi*, secretar.

ULTIME SCIRI.

Agram, 8 Aprilie. Papa a rĕspuns archiepiscopului *Stadler* că nu va schimba titlul institutului San-Girolamo.

Viena. 8 Aprilie. Rĕscóla s'a întins din Novibazar până aprópe de granița provinciilor ocupate. Trupele austriace țin muniția pregătită.

Belgrad, 8 Aprilie. Arnăuții au devastat 14 sate sêrbescî, urmărind populația până în bisericî și supunênd ómenii la torturî îngrozitóre. — *Atât Serbia, cât și Bulgaria au concentrat trupe la graniță.*

Constantinopol, 8 Aprilie. Pórta a adresat adî puterilor o notă prin care spune, că un colonel bulgar călĕtoresce prin provincie, îndemnând populația sĕ ia armele și sĕ atace provinciile otomane. Pórta se plânge, că Bulgaria nu ia decât de formă mĕsurî verbale, fără nicî un efect, și cere ca sĕ i-se lase deplina libertate de a înăbuși ea revolta cum va sci.

Sofia, 8 Aprilie. Patru-decî de subcomitete de curênd formate au trecut sub vechiul comitet sarafoflist.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,
se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticică de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă *Ediţ. IV. corectată*. Gherla. Preţul unui es. în pĕreţĭ tarĭ coloraţĭ 70 banĭ. (+ 10 b. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV*. Gherla. Conţine peste 343 pag. Legată costă 1 cor. (+ 10 b. porto).

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 44 banĭ (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Feciore Maria pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Preţul legat 40 banĭ (+ 5 b. porto).

Cuvêntărĭ bisericescĭ scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţ. 3 cor. pl. 20 b.

Cuvêntărĭ bisericescĭ de *Ioan Papiu*: tomul I, III şi IV cuprinde cuvêntărĭ bisericescĭ acomodate pentru orĭ-ce timp; şi pentru tóte sĕrbătorile de peste an. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (pl. 10 b. porto)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, Vol. I. de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul cor. 3 (+ 20 b por.)

Predicĭ pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvêntărĭ funebrali şi iertaţiunĭ pentru diferite casuri de mórte, de Ioan Papiu Preţ. 3 cor. pl. 30 b.

Cuvêntărĭ bisericescĭ pre serbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preţ. 3 cor. pl. 30 b. porto.

Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*. Conţin vre-o 400 pag. Preţul 3 coróne (+ 20 b. porto.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent: mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pintea Vitézul“, tradiţiunĭ legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind forte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ plus 6 banĭ porto.

„Românul în sat şi la óste“. Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Reflexiunĭ fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Rèthi Làszló întitulat „Az oláh nyelv ès nemzet megalakulàsa“, scrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banĭ. (+ 56 p.)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ. Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perez prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal“, studiu psihologic poporal de I. *Paul*. Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu*. Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

„Clipe de repaus“ de *Sorcovă*. Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-cărui salon. Preţul 2 coróne (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto estra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi nişte povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai puĭ jos, până nu ai cetit'o tótă Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţului indicat plus 20 banĭ porto.

„Carnetul Roşu“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de *Moşul*. O broşură de 104 paginĭ, format octav mic. Broşura oferă o lectură uşóră şi distractivă. — *„Moşul“* e cunoscut cetitorilor noştri din numĕrósele sale lucrărĭ publicate în foiţa diarului nostru. Ppreţul cu posta 60 banĭ.

„Bucătărésa naţională,“ care de bucate a bucătăriei române, francese, germane şi ungare. Felul bucatelor sunt înşirate tote în ordine alfabetice după numele lor. Limbagiul e uşor. Costă numai cor. 1·60 (plus 40 banĭ porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Aprilie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119 90
Renta de coróne ung. 4%	97 50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.10
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	201.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162.—
Renta de argint austr.	101.50
Renta de hârtie austr.	101.30
Renta de aur austr.	120.70
Losurĭ din 1860.	152.10
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16 —
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	656.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	672.50
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane	117.35
London vista	240.—
Paris vista	95.45
Rente de coróne austr. 4%	99 35
Note italiene	93 30

Cursul pieţei Braşov.

Din 9 Aprilie n. 1902.

	Cump.		Vênd.
Bancnota rom.	18.98		19.02
Argint român.	18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	19.—	„	19.10
Galbeni	11.30	„	11.40
Ruble R sescĭ	126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	„	101.—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
III. Tr. mixt. la óra 6·55 min. séra.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda. la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·27 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.